

1559845

Я УКРАЇНИ В РОМАНАХ

Віталій

ЮРЧЕНКО

ПЕКЛО
НА ЗЕМЛІ

CF FOLIO

Колись це ім'я було мов бомба, що розірвала львівське постільство: багато хто не міг повірити, що ця людина, без паспорта і непомічена ГПУ, могла з Соловків — через цілий Союз! — перебратися за кордон... Справжнє прізвище Віталія Юрченка — Юрій Тимофійович Карась-Галинський. Він народився в 1899 р. у селі Текуча Уманського району. Закінчив реальну школу, організував у рідному селі осередок товариства «Просвіта», брав участь в українізації церковного життя. Після поразки УНР залишився вчителювати, викладав українську мову і літературу, навчався в Інституті народної освіти. Активність і популярність сільського вчителя незабаром привернули увагу агентів ГПУ. 31 жовтня 1929 р. його заарештували.

Покарання він відбував у Соловецьких таборах, на будівництві залізниці Котлас—Усть-Сисольськ. 28 червня 1930 р. Юрій утік, подолав понад 5 тис. км, перетнув кордон із Польщею та оселився у Львові. У 1931—32 рр. видав спогади «Із записок засланця» у 3 частинах — «Шляхами на Соловки», «Пекло на землі», «В Усевлоні ОГПУ та втеча звідтіль».

Юрченко першим у світі описав беззатратну технологію знищення тоталітарним режимом людей у концтаборах.

Життя письменника скінчилося трагічно. Під час війни він мав зв'язки з місцевою німецькою комендатурою і помагав українським похідним групам, добуваючи потрібні документи. Існує версія, що восени 1942 року його застрелили якісь озброєні люди. До сьогодні достеменно не відомо, хто це був: українська боївка, яка вірила, що Юрченко польський агент, польська боївка, що мстилася за його зв'язки з німцями, чи большевицька. Найвірогідніше, вбито Юрченка було 12 або 13 лютого 1943 року советськими партизанами за звинуваченням у написанні пасквілів на советську владу.

ЗМІСТ

Книжка перша. ШЛЯХАМИ НА СОЛОВКИ	5
I. З днів радощів і смутку.....	5
II. У повстанчому огні	33
III. З радянця активіста — арештант	58
IV. В радянській в'язниці.....	95
V. На Соловки.....	122
Книжка друга. ПЕКЛО НА ЗЕМЛІ	150
I. На місце «ісправлення»	150
II. Сірі усевлонські будні	177
III. Подих весни	244
IV. Душа рветься на волю	263
Книжка третя. ЗІ СОЛОВЕЦЬКОГО ПЕКЛА НА ВОЛЮ	282
I. Нетрями пралісів	282
II. З пащі чекістських тенет.....	306
III. Водою та залізом	335
IV. Рідними селами й степами	383
V. З пекла у світ свободи	424
ВТІКАЧ ІЗ СОЛОВКІВ. Ю. Винничук	461